

De la beția cu apă rece, la fapte

Constatăm cu oarecare părere de rău că în unele locuri, apropierea momentului alegerilor înfierbântă spiritele, campania electorală mascată sau fătâșă declanșându-se mult prea devreme. Vedem cum promisiunile, vorbele mari se îngheșuie la ușa alegătorului, alegător ce devine un punct de interes maxim în campania electorală, pentru cei care tânjesc după o funcție. Așa cum am mai spus-o și cu alte ocazii, sunt pentru transpunerea vorbelor în fapte și îmi place să cred că în cei trei ani de când mă aflu în fruntea Primăriei Săliște am făcut mai multe decât am spus. Introducerea gazului metan la Săliște, Sibiel, Galeș, Vale și Fântânele, rețeaua de apă din Aciliu și rețeaua de canalizare de la Sibiel au reprezentat de două decenii încoace niște visuri foarte greu de atins. Ei bine, iată că azi speranța devine certitudine, iar locuitorii acestor localități pot visa la mai mult, pot spera mai mult; precedentul a fost creat, iată deci că se poate. Totul e să vrei. Se invocă mereu scuze pornite dintr-o comoditate distructivă, meteahnă ce ne-a adus numai rău. Unii spun (stăpâniți probabil de un sentiment de neîmplinire): „Păi Banciu a reușit să facă atâtea pentru că ai lui sunt la putere”. Dacă privim puțin în urmă, vom vedea că la Săliște, primarii au fost mereu din barca politică aflată la putere. Dacă aceasta este rețeta succesului, de ce nu s-au făcut aceste lucruri atunci? Fără a avea cea mai mică intenție de a reproșa ceva cuiva, dați-mi voie să nu mă abat de la crezul meu: cine vrea într-adevăr să facă ceva, poate face. Nu degeaba se spune că poți muta munții din loc dacă ai credință. Totul e să vrei. Desigur, acest lucru nu e de ajuns, trebuie să mai și știi ce să faci, dar condiția primordială este să vrei. Iar dacă suma realizărilor o depășește pe cea a promisiunilor, înseamnă că ai vrut, ai putut. Și mai înseamnă că prețuiești mai mult realitatea imediată decât promisiunile deșarte care de multe ori sună atât de frumos, îți încântă urechea, dar seamănă teribil cu beția din apă rece.

Drd. ec. Teodor Dumitru BANCIU, primarul orașului Săliște

Un an de «Vatra Mărginimii»

Cum a fost primită inițiativa dumneavoastră de a înființa un ziar la Săliște?

Unii au înțeles utilitatea acestui demers, unii nu. De la început am fost conștient că nu toată lumea va privi cu ochi buni acest lucru. Nu poți avea pretenția de a fi pe placul tuturor, iar eu nici nu îmi doresc acest lucru. Motivul real al înființării acestui ziar este dorința de a informa cetățeanul. În administrația locală de la Săliște se întâmplă multe lucruri pe care cetățeanul trebuie să le știe. Transparența din administrație e una dintre condițiile de bază a unei bune colaborări între contribuabil și funcționarul public. Revin aici la ideea pe care am enunțat-o mai demult cum că un om bine informat, este un om mai puternic. În plus, istoria Săliștei, obiceiurile, cultura, religia sunt coordonate asupra cărora săliștenii e bine să își îndrepte atenția. Am dorit să combinăm informațiile de imediată utilitate cu articole ce țin de identitatea acestei zone, identitate pe care vrem să o păstrăm neclintită.

Se spune că Dumitru Banciu e rău de gură, dar face multe. Cât e

legendă și cât e adevărat?

Vreți să vă răspund cu sinceritate, nu? Da, poate uneori nu folosesc un ton uns cu miere, însă asta nu înseamnă că nu îmi pasă de ceea ce se întâmplă cu cei de lângă mine. Ce preferați? Un om care zâmbește toată ziua și nu face nimic, e păgubos sau pe cineva care uneori ridică tonul, dar lasă ceva în urmă. În momentul în care ești hotărât să faci ceva, trebuie să îți frăiești strâns în mână, pentru că orice slăbiciune poate fi exploatată, iar de aici la scăderea ritmului, nu e decât un pas. Vreau să îi asigur pe toți săliștenii că, indiferent de tonul pe care îl am uneori, îi respect pe toți și cred în bunele intenții ale tuturor. Nu vreau să mă disculp, dar cred că faptele și nu modul de adresare dau valoare unui om. Dacă cineva s-a supărat vreodată pe mine, îl asigur că nu a avut un motiv întemeiat, pentru că eu nu sunt nici ranchiunos, nici iubitor de stări conflictuale. Sunt așa cum cred că trebuie să fiu pentru comunitatea pe care vreau să o ajut și în slujba căreia sunt 24 de ore din 24.

Cine poate scrie în acest ziar?

Mă bucur că mi-ați pus această

întrebare. Vreau să fie clar pentru toată lumea: „Vatra Mărginimii” nu este ziarul lui Banciu, este al săliștenilor, pentru sălișteni. Încă de la început am stabilit că oricine are ceva de spus, se poate exprima în paginile acestui ziar, cu condiția să o facă în limitele decenței. Vă spun cu mâna pe inimă, că niciodată nu am cenzurat vreun material destinat acestei publicații. Sincer, mi-ar plăcea să existe o colaborare mai strânsă în acest sens cu diverse instituții, cu cetățenii etc. Profit de această ocazie să relansez tuturor invitația de a-și exprima punctul de vedere prin intermediul acestui instrument de informare pe care nu l-a monopolizat și nu îl va monopoliza nimeni niciodată.

Vă e teamă de critici?

Deloc. Dimpotrivă, îmi însușesc mereu criticile, iar atunci când sunt întemeiate, pot spune că în sinea mea, le sunt recunoscător celor care mă critică. Sunt și eu om, nu sunt perfect și pot greși. Critica poate fi un semnal de alarmă, o atenționare: „Vezi că acolo ai greșit”, îți spune critica și atunci știi că trebuie să faci ceva pentru a remedia problema. Opoziția e constructivă până la urmă

Publicația pe care dumneavoastră o țineți în acest moment în mână a împlinit de curând un an. „Vatra Mărginimii”, primul ziar apărut în Mărginimea Sibiului este un proiect născut în urmă cu mai bine de doi ani, pus în practică în toamna anului trecut. Despre utilitatea și succesul acestei publicații, vom vorbi cu fondatorul „Vetrei Mărginimii”, primarul Săliștei, Teodor Dumitru Banciu, cel despre care mulți spun că e rău de gură, dar hotărât când vine vorba despre a face ceva în oraș și în satele aparținătoare.

și de cele mai multe ori naște situații pozitive. Imaginați-vă ce s-ar întâmpla dacă am fi cu toții de acord unii cu ceilalți...am ajunge în scurt timp într-un stadiu de stagnare, nu am mai evolua.

Ce doriți să le transmiteți cititorilor „Vetrei Mărginimii”?

Să aprecieze această publicație așa cum le dictează conștiința, să conștientizeze că acest ziar e al fiecăruia dintre ei. Și așa mai vrea să îi asigur pe toți că funcția unică a „Vetrei Mărginimii” este cea de informare, nu de manipulare. Îi aștept pe toți cei care au ceva de spus, să o facă, pentru că între a lua atitudine și a sta nepăsător, eu unul prefer prima variantă.

Ieri și azi

Piața Junilor în 2006

Piața Junilor în 2007

Din agenda Consiliului Local SĂLIȘTE

Aprilie 2007

Hot. privind utilizarea de sume din fondul de rulment al orașului Săliște și aprobarea Listei de investiții din fondul de rulment

Hot. privind rectificarea bugetului propriu de venituri și cheltuieli pe anul 2007

Hot. privind aprobarea documentației faza PUD, pentru construcție sediu Unitatea de Asistență Medico-Socială, oraș Săliște, beneficiar UAMS Săliște

Hot. privind avizarea documentației faza PUZ, pentru construcție casa de vacanță, beneficiar Sîmțion Corneliu

Hot. privind avizarea domentației faza PUZ, pentru construcție locuință S+P+M, beneficiar Vilcea Nicolae

Hot. privind modificarea HCL nr. 41/2004 privind constituirea Consiliului Local al Orașului Săliște

Hot. privind modificarea HCL nr.44/2007 privind constituirea comisiilor de specialitate pe domenii de activitate ale Consiliului Local al Orașului Săliște

Hot. privind concesionarea, prin licitație publică, a terenului proprietate privată a orașului Săliște, situat în sat Fântânele, nr.top.169, lângă imobilul cu nr.61, pentru a fi folosit de judecător cu destinație de grădină, curte sau pentru ridicarea unei construcții (locuință, casă de vacanță)

Hot. privind interzicerea traficului greu pe străzile orașului Săliște a autovehiculelor cu

tonaj peste 7,5 t

Hot. privind acordul de principiu pentru vânzarea imobilului-teren grădină situate în orașul Săliște, sat Galeș, lângă pavilion, în vederea construirii de locuințe

Hot. privind acordul de principiu pentru lotizări imobil-teren situate în Săliște, sat Crinț, pentru construirea de case de vacanțe

Hot. privind aderarea la un operator regional în vederea preluării activității rețelilor de apă și canalizare de pe raza orașului Săliște

Hot. privind acordul de principiu pentru vânzarea imobilului-teren situat în orașul Săliște, zona Lunca, zona Ferma și zona Zăvoi, pentru construirea de locuințe

Hot. privind trecerea Stației de epurare a orașului Săliște din administrarea SC Servicii CL Săliște SRL în administrarea Consiliului Local al orașului Săliște

Hot. privind casarea unor mijloace fixe aflate în patrimoniul Orașului Săliște

Hot. privind aprobarea Planului de Analiză și Acoperirea Riscurilor în domeniul Protecției civile a Orașului Săliște

Hot. privind aprobarea reducerii încărcăturii animalelor/ha la unele parcele de pășunat de pe raza orașului Săliște

Hot. privind abrogarea Hotărârii Consiliului Local al Orașului Săliște nr.89/2006 privind aprobarea evaluării și a Caietului de sarcini în vederea vânzării imobilului din sat Mag, nr.211

Hot. privind acceptarea donației numitului Hampu Nicolae referitoare la terenul agricol înscris în titlul de proprietate nr. 65/52/23.11.1993, în suprafață de 3,34 ha, situat în sat Amnaș

Hot. privind transferarea (returnarea) cu titlu gratuit, a două camere în suprafață de 26,2 mp din imobilul situat în orașul Săliște, str.Tăbăcarilor, nr. 12-14, din administrarea Consiliului Local al Orașului Săliște în proprietatea publică a statului și în administrarea Inspectoratului de Poliție al Județului Sibiu

Hot. privind acordul de principiu pentru vânzarea imobilului-teren grădina școlii, situat în orașul Săliște, sat Sibiel, pentru construirea de locuințe

Hot. privind acordul de principiu pentru vânzarea imobilului-teren, situat în orașul Săliște, sat Săcel, după Căminul cultural, pentru construirea de locuințe

Hot. privind acordul de principiu pentru vânzarea imobilului-teren, situate în orașul Săliște, sat Vale, zona pepinieră, pentru construirea de locuințe

Hot. privind acordul de principiu pentru vânzarea imobilului-teren, situat în orașul Săliște, sat Mag, zona Pavilion-teren de sport, pentru construirea de locuințe

mai 2007

Hot. privind însușirea stemei orașului Săliște

Hot. privind rectificarea bugetului propriu de venituri și cheltuieli pe anul 2007

Hot. privind abrogarea Hotărârii Consiliului Local al Orașului Săliște nr.24/2007 privind aprobarea casării imobilului proprietate publică, situat în orașul Săliște, str. Spitalului, nr.5, înscris în CF nr. 2581 nr.top.480 și 481

Hot. privind aprobarea trecerii din proprietatea publică a orașului Săliște în proprietatea privată a orașului Săliște a imobilului situat în orașul Săliște, str. Spitalului, nr. 5, înscris în CF nr. 2581 nr. top. 480 și 481

Hot. privind aprobarea casării imobilului proprietate privată a orașului Săliște, situat în orașul Săliște, str.Spitalului, nr.5, înscris în CF nr. 2581 nr.top. 480 și 481

Hot. privind acordarea unui ajutor social constând în 5 mc de lemn pe picior, gratuit, doi loana Floarea, cu domiciliul în orașul Săliște, str.Foltești, nr. 21, aflată în situație de necesitate datorată incendiului

Hot. privind aprobarea concesionării unor loturi libere din Șanta-Poiana Soarelui pentru construirea de case de vacanță

Hot. privind aprobarea concesionării prin licitație publică a imobilului-teren situat în orașul Săliște, sat Aciliu-lângă Canton CFR-Tapa, în suprafață de 1,5 ha, pentru

construire microfermă agricolă

Hot. privind închirierea prin licitație publică a două spații în Piața agroalimentară din orașul Săliște, pentru desfășurare activitate comercială

Hot. privind rezilierea contractelor de concesionare ale celor care nu au construit, în termenul legal, pe terenul concesionat în zona Poiana Soarelui-Șanta-Săliște

Hot. privind rectificarea bugetului propriu de venituri și cheltuieli pe anul 2007

Hot. privind utilizarea de sume din fondul de rulment al orașului Săliște pentru finanțarea investiției Stației de epurare și canalizare a orașului Săliște

Hot. privind atribuirea directă, prin contract de concesiune a activității de salubritate, apă, canal către SC Servicii CL Săliște SRL – Orașul Săliște

Hot. privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a așezămintelor culturale de pe raza orașului Săliște

Hot. privind aprobarea impozitelor și taxelor locale pentru anul 2008-oraș Săliște

Hot. privind delimitarea pe zone a teritoriului administrativ oraș Săliște, pentru stabilirea impozitelor și taxelor locale pe anul 2008

Hot. privind aprobarea organigramelor și a statelor de funcții ale Aparatului de specialitate al Primăriei Orașului Săliște și ale Aparatului de specialitate al primarului orașului Săliște

Hot. privind începerea demersurilor în vederea rezilierii contractului de asociere în participație încheiat de Consiliul Local al Orașului Săliște cu SC ANFRANCE IMPEX SRL București și SC MCA GROUP SRL Sibiu

Hot. privind aprobarea încheierii Convenției de colaborare între Consiliul Local al Orașului Săliște, Consiliul Județean Sibiu și Asociația Județeană de Turism Sibiu

Hot. privind vânzarea prin licitație publică a terenului situat în sat Fântânele, înscris în CF nr.top. 2667 și 2668

Hot. privind inițierea faza PUZ-casa de vacanță, în sat Sibiel, de către Miclăuș Ion-Nicolae, Sibiu, str.Hățegului, nr.4, ap.13

Hot. privind înființarea Serviciului de Transport Public Local al orașului Săliște, fără personalitate juridică

Hot. privind stabilirea programului de audiențe al consilierilor locali ai Consiliului Local al Orașului Săliște cu cetățenii

Hot. privind aprobarea prețurilor de pornire a licitației pentru masa lemnoasă pe picior, care se va exploata din pădurile orașului Săliște

Hot. privind aprobarea documentației faza PUZ, pentru construcție casa de vacanță în Sibiel, beneficiar Sîmțion Corneliu

Hot. privind aprobarea documentației faza PUZ, pentru construcție S+P+M în intravilanul orașului Săliște, beneficiar Vilcea Nicolae.

IMPOZITE ȘI TAXE LOCALE

BIROUL BUGET, IMPOZITE ȘI TAXE LOCALE din cadrul Primăriei orașului Săliște are sediul pe strada Băii nr.3 din localitatea Săliște, județul Sibiu. În cadrul biroului își desfășoară activitatea cinci angajați - referenți ITL, care au competență în stabilirea, urmărirea, verificarea și încasarea obligațiilor fiscale ce stau în sarcina persoanelor fizice și juridice, care în calitatea lor de contribuabili au obligația cetățenească să contribuie prin impozite și taxe locale, între limitele și în condițiile legii, la cheltuielile publice locale. Constituie integral venituri proprii ale bugetului local următoarele resurse financiare : impozitul și taxa pe clădiri ; impozitul și taxa pe teren ; impozitul pe mijloacele de transport ; taxa pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor ; taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate ; impozitul pe spectacole ; taxa hotelieră ; taxele speciale ; alte taxe locale ; amenziile aferente impozitelor și taxelor locale ; majorări pentru plata cu întârziere a impozitelor și taxelor locale.

La stabilirea impozitelor și taxelor locale se va avea în vedere respectarea următoarelor principii : principiul transparenței, principiul aplicării unitare și principiul autonomiei locale.

Important :

- orice persoană care dobândește, construiește sau înstrăinează o clădire are obligația de a depune o declarație fiscală la compartimentul de specialitate al autorității administrației publice locale în a cărei rază de competență se

afă clădirea în termen de 30 de zile de la data dobândirii, înstrăinării sau construirii ;

- impozitul/taxa pe clădiri se plătește anual în două rate egale, până la datele de 31 martie și 30 septembrie inclusiv ;

- orice persoană care dobândește teren are obligația de a depune o declarație privind achiziția terenului la compartimentul de specialitate al autorității administrației publice locale în termen de 30 de zile, inclusiv, care urmează după data achiziției ;

- impozitul/taxa pe teren se plătește anual în două rate egale, până la datele de 31 martie și 30 septembrie, inclusiv ;

- orice persoană care dobândește /înstrăinează un mijloc de transport sau își schimbă domiciliul /sediul/punctul de lucru, are obligația de a depune o declarație fiscală cu privire la mijlocul de transport, la compartimentul de specialitate al administrației publice locale pe a cărei rază teritorială își are domiciliul /sediul/punctul de lucru, în termen de 30 de zile inclusiv, de la modificarea survenită ;

- impozitul pe mijlocul de transport se plătește anual, în două rate egale, până la datele de 31 martie și 30 septembrie, inclusiv . În conformitate cu dispozițiile art.14 din OUG nr.195/2002 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.49/2006 , ale art. 6 din Legea nr.215/2001 privind administrația publică locală, coroborată cu HCL nr.135/2007, s-au stabilit măsuri pentru înregistrarea vehiculelor pentru care nu exista obliga-

tivitatea înmatriculării în circulație, care vor fi înregistrate la Biroul Buget Impozite și Taxe din cadrul Primăriei orașului Săliște, după cum urmează : - atelajele cu tracțiune mecanică sau tracțiune animală

- motoretele, scuterele și motocicletele,

- vehicule lente (autocositoare, autogreder, buldozer pe pneuri, tractor pe pneuri, troliu, etc.)

Înregistrarea acestor vehicule se face pe baza următoarelor documente :

- cererea din partea solicitantului ;

- act de identitate (copie) al solicitantului în cazul persoanei fizice sau certificat de înmatriculare al solicitantului în cazul persoanei juridice (copie) ;

- factura sau orice act doveditor din care să reiasă datele de identificare ale vehiculului (copie legalizată) ;

- fișa tehnică completată de solicitant pe proprie răspundere ;

- dovada de plată a taxei anuale ;

- dovada de plată a taxei de înregistrare ;

- dovada de plată a contravalorii certificatului de înregistrare și a contravalorii plăcuțelor cu numărul de înregistrare .

Plăcuțele și numărul de înregistrare se eliberează personal solicitantului sau delegatului acestuia .

Radierea vehiculelor înregistrate se face de către Primăria Orașului Săliște, prin Biroul Buget, Impozite și Taxe, la cererea proprietarului sau a mandatarului acestuia, în următoarele cazuri :

- proprietarul sau mandatarul

acestuia dorește retragerea din circulație a vehiculului și poate face dovada depozitării acestuia într-un spațiu adecvat, deținut în condițiile legii ;

- proprietarul sau mandatarul acestuia face dovada dezmembrării vehiculului la un centru de colectare autorizat ;

- la schimbarea domiciliului, a reședinței sau sediului proprietarului ;

- la scoaterea definitiv din România a vehiculului respectiv.

Vehiculele declarate prin decizie a autorității publice locale, fără proprietar sau abandonate se radiază

din oficiu în termen de 30 de zile de la primirea deciziei respective .

Radierea vehiculelor se face pe baza următoarelor documente :

- cererea solicitantului

- actul de identitate al solicitantului - copie

- actul de proprietate în original și copie

- certificatul de înregistrare în original.

La radiere proprietarul vehiculului va preda plăcuțele cu numărul de înregistrare la Biroul Buget, Impozite și Taxe .

Maria Săvu, referent specialitate

Mesaj de Ziua Vârstnicilor

Cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice (1 octombrie), am onoarea să mă adresez celor mai în vârstă din comunitatea noastră. Părinții și bunicii noștri sunt cei care prin simpla lor prezență ne ajută să trecem mai ușor peste greutățile și încercările vieții. Un sfat primit la momentul potrivit din partea lor poate fi cheia unui succes sau soluția izbăvitoare dintr-un impas. Persoanele vârstnice reprezintă categoria poate cel mai greu încercată. Nu trebuie să intru în detalii, pentru că toți știm problemele cu care se confruntă. Este obligația noastră să facem eforturile necesare pentru ca viața să nu le mai fie o continuă încercare. Să le promitem că nu-i vom uita în singurătatea lor, ci ne vom strădui să le facem zilele mai frumoase, pentru ca apoi să se mândrească cu rezultatele muncii noastre.

Le doresc multă sănătate și viață frumoasă alături de cei dragi!

Teodor Dumitru Banciu, primarul orașului Săliște

O sălișteancă pe frontul de la Mărășești, maica Mina (Marina) Hociotă (1896-1977)

În a nouăsprezecea zi a lunii august 1896, o familie de oieri sălișteni a sărbătorit venirea pe lume a fiicei lor, Marina. Tatăl, Nicolae Hociotă, era cioban sau econom de oi, după cum era trecut în registrele primăriei din Săliște, iar mama, Ana Hociotă, născută Cruțiu, era stăpâna gospodăriei.

Marina Hociotă s-a făcut cunoscută în satul natal printr-o inteligență deosebită, dovedită prin rezultatele obținute la învățătură în primele clase primare, dar și prin curajul neobișnuit de a călări caii familiei când îi ducea la păscut pe luncă. Colegii ei o admirau când trecea călărind în galop, cu pletele în vânt, adevărată amazoaică din vechile povești. Puțini băieți de seama ei puteau să o întrecă în strunirea cailor, iar dintre fete, niciuna nu avea astfel de înclinații haiducești. Marina a fost un copil de excepție. Nimeni nu putea să prevadă că acest copil plin de energie va lua calea mănăstirii și va ajunge evlavioasă și cucernică stareță, dar viața, ca în multe alte cazuri, cu bunele și relele sale, a făcut ca destinul copilei să ia alt curs.

Când Marina Hociotă era spre sfârșitul clasei a IV-a primară și nu împlinise încă 12 ani, tatăl său s-a stins din viață, suferind în ultimul timp de gută.

Noile legi ale învățământului, care prevedeau învățătura obligatorie a limbii maghiare în școlile românești, o fac pe adolescenta Marina să se îndepărteze sufletește de școală, astfel, la numai 14 ani hotărâște, având consimțământul mamei, să își părăsească satul natal și să treacă munții spre o mănăstire din Moldova. Justificarea plecării o face într-o autobiografie în anii interbelici: "Sunt născută în Săliște, lângă Sibiu, unde

am stat până la vârsta de 14 ani, când am plecat la mănăstire din cauza prigoanei ungarilor, care ne-au lipsit de libertatea de a vorbi limba mamei în școală, unde numai în limba ungurească învățăm lecțiile... Am stat la Mănăstirea Văratec 10 ani. Acolo am fost călugăriță".

Alegerea Mănăstirii Văratec ca loc de refugiu și reculegere n-a fost una întâmplătoare, acolo se afla o soră a mamei sale, maica Melania Cruțiu. În casa și sub protecția acesteia și-a petrecut anii de noviciat. După patru ani, a fost primită în rândul monahilor mănăstirii Văratec, primind numele de călugărie Mina.

După izbucnirea Primului Război Mondial (1914), în cei doi ani cât România rămăsese neutră, în mai multe centre din țară, dintre care și la Mănăstirea Văratec, s-au organizat cursuri speciale de Crucea Roșie. Cu mult entuziasm, tânăra măicuță Mina s-a înscris voluntar la acest curs. Avea speranța, ca mulți alți ardeleni care locuiau atunci în România, că armata română se va alătura armatelor Antantei și va pătrunde prin trecătorile Carpaților pentru eliberarea fraților din Transilvania din robia milenară în care stătuseră. Acest sentiment îl va dezvălui ulterior: "Vă puteți închipui ce bucurie am simțit când am putut să slujim și să ajutăm pe frații noștri, care s-au angajat în luptă pentru a ne elibera de sub jugul străin, unguresc".

În luna mai a anului 1916, România, prin Ministerul de Război, a început pregătirea mobilizării generale. Printre cei înștiințați să fie gata de acțiune s-a aflat și maica Mina, proaspăt absolventă a cursului sanitar.

Ordinul de mobilizare cu nr. 671 o înștiința pe maica Mina Hociotă de la Mănăstirea Văratec să se prezinte de urgență

la spitalul comitetului regional de acțiune organizat pe lângă prefectura din Tecuci. La acest spital a fost încadrată ca infirmieră.

După intrarea României în război (august 1916) și totodată după succesiunea de pierderi teritoriale care au survenit în primele luni de război, printre care și ocuparea Capitalei, frontul s-a stabilizat în sudul Moldovei. Spitalele de campanie și cele regionale din spațiile frontului erau pline de răniți.

Maica Mina, la început, a ajutat la alinarea suferințelor celor răniți ajunși în spital, apoi odată cu reluarea luptelor, din anul 1917, a ajuns în tranșeele din prima linie a frontului, unde sub ploaia de gloanțe și schije de obuz a participat la scoaterea celor răniți și transportarea lor la trenurile sanitare. Îmbrăcată în uniformă Armatei Române și purtând banderola Crucii Roșii pe antebrațul stâng, cum o putem vedea în fotografiile care ne-au rămas, neprecupețind niciun efort, zi și noapte, a ajutat pe cei răniți și le-a salvat viețile. În vara de foc a anului 1917, când trupele române obțineau strălucitele victorii de la Mărăști, Mărășești și Oituz, iar numărul răniților era din ce în ce mai mare, maica Mina a fost pusă în situația de a deține chiar funcția de comandant al unui tren sanitar care transporta răniții din zona frontului la spitalul militar din Iași.

Într-una din acțiunile de salvare a răniților din prima linie a frontului, maica Mina a fost grav rănită în zona coapsei stângi, pierzând mult sânge și fiind în situația de a se amputa piciorul. Transportată la spitalul din Iași, a fost salvată de către doctorul Gheorghiu. După refacere este reținută în spitalul militar nr. 271 din Iași, de către doctorul Gerota, comandantul spitalului, pentru a ajuta personalul sanitar la

combaterea epidemiei de tifos exantematic, care făcea ravagii în Moldova, atât în rândul trupelor aflate pe front, cât și în rândurile populației civile.

Supraviețuind atât războiului cât și epidemiei de tifos, pentru merite excepționale, în 7 iulie 1918, prin Decretul Regal nr. 1744, maica Mina Hociotă a fost decorată cu "Crucea comemorativă de Război", precum și cu insigna "Mărășești".

După război, eroina și-a reluat locul în rândul cucernicelor măicuțe de la Mănăstirea Văratec. În anul 1922, mătușa Minei, maica Melania Cruțiu, trece la cele veșnice, iar după un an maica Mina părăsește Văratec și se mută la Mănăstirea Nămăești din județul Argeș. Fiind atrasă de țelul nobil de a îngriji bolnavii, maica Mina cere și obține de la primul Patriarh al României, Preafericitul Elie Miron Cristea, aprobarea de a se înscrie și a urma cursurile Institutului Surzilor de Caritate "Regiunea Elisabeta" din București.

În perioada 1930-1932, frecventează aceste cursuri, iar în 3 mai 1932 obține "Brevetul de capacitate pentru îngrijirea bolnavilor". Practica medicală o face la Spitalul Filantropia (secțiile de chirurgie, contagioși, ORL și medicină generală) și la Spitalul de Căpîi din Capitală.

Între anii 1932-1958, pe lângă activitatea monahală de la Mănăstirea Nămăești, îndeplinește și funcția de medic al comunei Valea Mare Pravăț, din apropierea orașului Câmpulung Muscel.

În anii celui de al Doilea Război Mondial, a fost mobilizată la spitalul militar de zonă interioră nr. 292 din Câmpulung Muscel, unde avea dreptul de hrană și cazare "de tip ofițeresc", ceea ce confirmă faptul că, potrivit unor istoriografii, în Primul Război

Mondial ar fi avut gradul de sublocotenent, grad neconfirmat prin documentele aflate, în prezent, în arhivele militare.

Cu ocazia aniversării unei jumătăți de secol de la celebrele bătălii din zona de operații Mărăști-Mărășești-Oituz, la 13 august 1968, a fost invitată de către autoritățile timpului să participe în calitate de veteran de război la aceste manifestări desfășurate la Mausoleul de la Mărășești, unde a fost decorată cu Medalia "Virtutea ostășească", clasa I.

Pasiunea puternică față de actul medical o face ca la vârsta de 78 de ani, în anul 1974, să urmeze cursurile cu tematică medicală "Medicina și viața", organizate de Universitatea Populară din Câmpulung Muscel, în urma cărora obține diploma cu nr. 1/1975.

După o viață zbuciumată dedicată în mare parte atât semenilor cât și Divinității, sufletul nobil al mamei Mina, devenită în ultimii ani de viață stareță a Mănăstirii Nămăești, din județul Argeș, în ziua de 9 iulie 1977 s-a înălțat la ceruri, unde și-a aflat locul alături de Eroii Neamului.

Mormântul său se găsește în cimitirul Mănăstirii Nămăești, iar unele dintre urmele vitejiei sale sunt adunate și păstrate într-o

Cea care adeseori a fost alăturată, de către istoriografi, eroinei naționale Ecaterina Teodoroiu, s-a născut aici, pe meleagurile noastre, în Săliștea Sibiului, iar numele ei de mireasă a fost Marina Hociotă.

vitrină a Muzeului Militar Național din București. De asemenea, în micul muzeu al mănăstirii unde își doarme somnul de veci, ca un omagiu adus fostei starețe Mina Hociotă, a fost montat un panou care ilustrează prin fotografii activitatea sa atât pe front, cât și în spitalele de campanie.

Aceasta este, pe scurt, povestea vieții celei care a fost Marina (Mina) Hociotă, fiică a Săliștei și etnina neamului românesc.

Ec. Mircea
ȚAȚA

SĂLIȘTEA ÎNTRE SECOLELE XIII-XVIII

„Săliștea, sat străvechi și falnic, mărgăritar al satelor din întreaga Românie.”

Constantin Stere

În secolul al XIV-lea, comuna Săliște apărea în documente sub numele de „Magna Villa Valachikalis” (Marele Sat al Românilor) și era cel mai mare și mai organizat dintre cele cinci sate românești din zona subcarpatică a Sibiului: Săliște, Galeș, Vale, Sibiel și Fântânele (odinoară Pacova), iar mai târziu și Tilișca, pe care aceleași documente ni le prezintă împreună ca pe o unitate teritorială distinctă. Săliștea a fost unanim recunoscută ca adevărat centru al „mărginenilor”, chiar dacă nu toate aceste așezări făceau parte din vechiul Scaun al Săliștei. În vremea lui Mircea cel Bătrân, ducatul Amlașului, reorganizat, cuprindea alături de cele cinci sate, și satele Amnaș, Aciliu și Tilișca. Ducatul Amlașului, numit și Ținutul Amlașului, care cuprindea aceste așezări cu caracter preponderent pastoral, era o „țară” mai mică decât cea a Făgărașului, cu care a fost însă puternic înfrățită. Aceste ducate intrau în titulatura de posesiune a domnitorilor români de peste munți și au exercitat o puternică influență asupra tuturor satelor românești de sub munte până în Valea Oltului. Pe tot parcursul Evului Mediu, dar și până mai târziu, locuitorii români din aceste sate se deplasau dintr-o parte în alta a Carpaților, făcând punte de legătură permanentă cu țările românești su-

rori, prin cunoscutul proces al transumanței – fenomen care a slujit unității poporului român, luptei pentru menținerea și consolidarea ființei naționale.

Mărturii documentare certe din veacul al XIV-lea atestă vetrele stabile ale satelor ce compun comuna Săliște. Partea cea mai locuită a satului era numită Foltești (astăzi stradă), despărțită de satul Galeș doar de un pârâieș. Încă din a doua jumătate a secolului al XII-lea, satele săliștene s-au condus juridic după legea nescrisă a „obiceiului pământului”, care însuma prin tradiție, reguli și obiceiuri moștenite din vechime de la comunitățile obștești. Aceste norme de suprastructură juridică s-au îndătinat atât de puternic încât au fost acceptate și de oficialitățile scaunale ale Sibiului.

Locuitorii Săliștei și din satele aparținătoare au jucat, în această parte a voievodatului transilvan și rolul de păzitori ai plaiurilor montane (plăieși) împotriva invaziilor vrăjmașe la granița de sud, așa cum rezultă dintr-o diplomă a lui Carol Robert din anul 1322.

Sub administrația pur românească până în anul 1472, satele din scaunul vechi al Săliștei au făcut parte din Ducatul Amlașului – posesiune transilvăneană a domnitorilor munteni Vladislav Vlaicu (1366), Mircea cel Bătrân (1386), Mihai I (1418), Dan al II-lea (1420), Vlad Dracul (1443), Vladislav al II-lea (1447), Vlad Țepeș (1456), Radu

cel Frumos (1473) și Basarab cel Bătrân (1476) – toți purtând și titlul de „herțeg al Amlașului și Făgărașului”.

Domnitorii români „transalpini” au stăpânit și protejat pe locuitorii acestor ținuturi din sud-vestul Transilvaniei, ca pe un drept moștenit cutumiar, iar românii de aici și-au împletit ființa neamului cu frații lor de peste munți. După anul 1500 însă, peste românii băștinași din Transilvania s-au abătut ingerințele regalității feudale maghiare a cărei politică expansionistă a îmbrăcat caracteristici de imixtiune și dictat în treburile interne ale voievodatului transilvan, urmărind suprimarea prin toate mijloacele a autonomiei și libertăților românilor, populație majoritară în provincie. Din aceste motive, au avut loc frecvente conflicte sociale, răzvrățiri și răcoale, bejenii și emigrări, în care românii transilvăneni au avut de înfruntat cele mai grave nedreptăți și năpăstuirii.

Spre deosebire de alte părți ale Transilvaniei – unde românii erau lipsiți de orice drepturi și libertăți -, în aceste feude românești străvechi autoritățile au fost nevoite să accepte perpetuarea multor elemente ale auto-administrației specifice populației băștinașe, coexistând alături de instituțiile impuse de oficialitățile maghiare sau săsești alogene.

Săliștea și satele aferente erau conduse de primari aleși din sânul obștilor, și purtau numele tradițio-

nale de cneji sau juzi, cu atribuții administrative, judecătorești, militare și fiscale. Primarii erau sprijiniți în exercitarea atribuțiilor lor de către un sfat al bătrânilor și înțelepților (40 de membri, numiți și sutași), apoi de pargari, plăieși și vătafi. Din sânul sfatului erau aleși jurații satului, unul dintre ei având și funcția de jude (primar-cneaz). Satul era împărțit în vecinătăți, conduse de un „tată de vecinătate”. Primarul primea pentru îndeplinirea treburilor obștești 22 de clăi din grâul satului. Din fiecare vecinătate se rânduiau câte doi „măciucași”, care păzeau noaptea liniștea satului. Pargarii strângeau dările din sat, iar vătafii conduceau grupurile de plăieși și se îngrijeau de încălzirea veniturilor rezultate din exploatarea munților și a pădurilor.

După anul 1500, Săliștea a trecut împreună cu satele din jur sub administrația funcționarilor regali, apoi a Magistratului din Sibiu. Începând din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, după încorporarea Săliștei (ca centru de scaun) la sistemul domenal al „Celor șapte juzi” (Scaunul Sibiului), peste funcțiile și dregătorii locali aleși din sânul comunității românești, noua administrație a numit doi juzi scaunali sași și alți funcționari, de mai mare autoritate, aleși din rândul demnitarilor sași sibiieni.

Evoluția societății feudale transilvănene, ce s-a desfășurat pe întregul parcurs al Evului Mediu a avut repercusiuni extra-economice și

asupra satelor din Scaunul Săliște. Este vorba de o evidentă subordonare economică-politică-administrativă și juridică străină de interesele românești, creație a claselor privilegiate ce compuneau „Unio Trium Nationum” (Uniunea Celor Trei Națiuni), întemeiată în septembrie 1437, după răscoala de la Bobâlna. Nobilimea maghiară, fruntașii secui și sași din această „uniune” minoritară și-au pus amprenta intereselor comune pe întreaga activitate statală.

(Material cules din volumul „Săliștea Sibiului străveche vatră românească”, Sibiu, 1990)

Marius Săraur

(continuare în numărul următor)

Vatra Mărginimii

Fondator: Primarul orașului Săliște, Teodor Dumitru BANGIU

Editori: Dragoș BAKO și Cosmin PAL

Colegiul de redacție:
Administrație:
Carmen Livia HRISTACHE

Cultură-Religie:
protopop Ioan CIOCAN

Relații cu cetățenii: Ana Maria IUGA
Social: Monica DRAGOMIR
Tehnoredactare: Liviu CATALAN
Corectură: Iuliana HĂRȘAN, Marcela ALBU

Tiparul: TFP

Zilele Culturale ale Săliștei 2007

În ciuda vremii capricioase, Zilele Culturale ale orașului Săliște s-au dovedit a fi o reușită, sărbătoarea crescând din punctul de vedere al calității de la an la an. Startul manifestării, desfășurate în zilele de 18 - 19 august, s-a dat în fața Primăriei orașului Săliște, atunci când primarul Teodor Dumitru Banciu i-a primit pe invitații de onoare. Și au fost numeroși, senatorii Nicolae Neagu și Ilie Stoica, Puiu Fesan, secretar de stat în Guvern, Mircea Cazan, președintele Societății Naționale de Radiocomunicații și consilier județean, IPS Laurențiu Streza, Mitropolitul Ardealului, vicepreședintele Consiliului Județean, Gheorghe Dicu și Iosif Moldovan, primari din Mărginime și o parte dintre șefii direcțiilor deconcentrate ale Guvernului. Toți au urcat apoi în sala de ședințe a Primăriei, unde a fost programată o sesiune de comunicări cu tema "Economie, Cultură, Religie, Tradiții în Mărginimea Sibiului". Rând de rând, invitații de onoare au vorbit despre păstrarea valorilor din Mărginimea Sibiului, precum și despre evoluția economică fără precedent din ultimii ani, care se reflectă în nivelul de trai. Aceștia au apreciat că Săliștea tinde tot mai mult să arate ca un oraș european și au promis sprijin pentru viitoarele proiecte de infrastructură ce vor fi derulate de comunitatea locală.

Nunți de aur

Imediat după sesiunea de comunicări, gazdele împreună cu invitații de onoare și ceilalți participanți au coborât din sala de ședințe a Primăriei, în Piața Junilor, pentru ca primarul Teodor Dumitru Banciu să deschidă oficial

cea de-a patra ediție a "Zilelor Culturale ale orașului Săliște". Sărbătoarea devenită tradiție a consemnat în acest an o premieră: unsprezece familii din Săliște și satele aparținătoare au sărbătorit 50 de ani de la căsătorie, mai exact "Nunta de aur". Cele unsprezece perechi care au împărțit bune și rele jumătate de secol trebuiau să ia parte în corpele la o ceremonie specială dedicată acestei aniversări, însă din păcate pe scena din centrul orașului nu au putut fi prezente chiar toate familiile. Motivele au fost obiective, o parte din familiile fiind împiedicate de sănătatea precară să participe la această surpriză pregătită de primarul Săliștei. Cuplurile au primit din partea organizatorilor câte o diplomă de onoare și câte un buchet de crini, iar din partea IPS Laurențiu Streza câte un carnetel în care să noteze cel puțin trei fapte bune făcute în fiecare zi. Și ca la orice nuntă, s-a oficiat și o slujbă religioasă de către însuși Mitropolitul Ardealului, împreună cu protopopul Săliștei, preotul Ioan Ciocan. Primarul orașului le-a urat să petreacă împreună cât mai mulți ani, cu atât mai mult cu cât au devenit un model pentru tinerii sălișteni care vor să-și întemeieze o familie cât mai curând.

Frați cu francezii

În Capitala Spirituală a Mărginimii, la Săliște, și-au dat întâlnire cu valorile spirituale ale zonei și membrii unei delegații franceze din Corps Nuds, localitate cu care Sibiul este înfrățit încă de anul trecut. Grupul acestora a numărat aproximativ 50 de persoane. Oaspeții francezi au participat astfel la toate momentele de sărbătoare,

pentru două zile aceștia simțindu-se "acasă la frați", după cum spunea sâmbătă un membru al delegației. Au rămas plăcut surprinși de portul popular al zonei, de modul săliștenilor de a-și cinsti înaintașii, precum și de organizarea evenimentului. Francezii au întors vizita săliștenilor din urmă cu un an. Aceștia împreună cu ceilalți participanți au făcut și un tur al orașului, fiind vizitate mai multe obiective și Tabăra de Sculptură în aer liber de la Poiana Soarelui.

Distrație la maxim

Ploaia căzută în mai multe rânduri în cele două zile nu a constituit un obstacol pentru sălișteni, căci au petrecut în continuu. Prima seară a fost deschisă de grupurile și ansamblurile locale, care au interpretat jocuri și cântece din Mărginimea Sibiului. Totodată, au urcat pe scenă ANIA și cunoscuta formație 3 Sud Est, astfel că Piața Junilor s-a transformat în discotecă în aer liber.

Ziua de duminică a început în momentul în care când pe scena din centrul orașului și-au făcut apariția ansamblul de artiști profesioniști Jidvei România, care au prezentat programul artistic "Pe la noi prin Mărginime", dirijor Stelian Stoica. Au evoluat Gabriela Tuță, Sergiu Cipariu, Ioan Bocșa și Dumitru Fărcașu. Au intrat apoi în scenă Alina Pinca, Adrian Stanca, Ilie și Adina Medrea.

Punctul cel mai important al spectacolului folcloric s-a înregistrat aproape de miezul nopții, când au evoluat Ansamblul din Sântana, județul Arad, și una dintre cele mai în vogă soliste de muzică populară din Banat, Mirela Petreanu.

"Zilele Culturale ale orașului Săliște" au avut ca punct terminus un splendid foc de artificii.

Părintele Ioan Ciocan, IPS Laurențiu Streza și primarul orașului Săliște, Teodor Dumitru Banciu

Primarul Teodor Dumitru Banciu a deschis oficial cea de-a patra ediție a "Zilelor Culturale ale orașului Săliște"

"Pe la noi prin Mărginime"

Au evoluat Gabriela Tuță, Sergiu Cipariu, Ioan Bocșa și Dumitru Fărcașu

Public numeros

Magenta Galben negru albastru

Scrisoare de la cititori

Dragă domnule primar,

Îndrăznesc să mă adresez dvs. într-o formă mai familiară pentru că, se pare, că avem anumite năzuințe comune, suntem amândoi economiști și fiind și cu, după mamă jumătate țilșcan, probabil avem și unele trăsături de caracter moștenite de pe Priboi, Căținaș și mai ales din Grujul Bisericii.

Neîmpăcat că vârsta și sănătatea nu mi-au îngăduit să iau parte la "Serbările Săliștei" din august, sunt totuși bucuros și vă felicit pe dvs. și pe "mai marii orașului" pentru ce ați realizat. Am aflat că ați avut o reușită deosebită și că merită prețuite strădaniile dvs. în a renaște, perpetua și îmbunătăți și viața materială și viața spirituală a Săliștei, păstrând tradițiile locale și dezvoltând cultura locuitorilor.

Poate știți că în Dicționarul Enciclopedic tipărit de Astra, în 1905, sub coordonarea lui Cornel Diaconovici, Săliștea a fost prezentată, în principal ca un centru cultural și numai apoi ca o localitate prosperă economic. Deci prin zilele Săliștei continuați și înfăptuiți acțiuni cu însemnate câștiguri spirituale și încântări sufletești, care vor dăinui în timp, însănoșind și limpezind concepțiile de viață nu numai ale locuitorilor prezenți și viitori, ci și ale celor care au avut norocul să se împărțesească din ele.

Poate vă plictisesc cu o propunere pe care am făcut-o și într-o scrisoare anterioară, de a introduce, în obligația lunară "Vatra Mărginimii" și o pagină, sau cel puțin o

jumătate pagină culturală, în care talente locale să-și publice încercările: versuri, proză, istorie, tradiții din trecut pe cale de dispariție, amintiri și multe altele. Știți că în timpul războiului Săliștea a fost, o lună de zile evacuată. De greutățile și suferințele de atunci a avut parte o generație pe cale de dispariție și ar fi păcat ca în analele Săliștei să nu rămână amintiri scrise de cei ce le-au trăit. Sunt de bun augur și necesare tipărirea de îndrumări creștinești ca cele ale părintelui protopop Ciocan și a altor preoți, dar poate, pe lângă ele se poate face loc și pentru alte încercări care ar duce la descoperirea și încurajarea și altor talente tinere care așteaptă ca ghioceii să fie ajutați de o rază de soare să iase la

lumină.

Vă rămân îndatorat și recunoscător pentru diploma și prezentarea pe care mi-ați făcut-o, socotindu-mă și pe mine un săliștean legat sufletește de credințele, de tradițiile și de locurile obârșiei mele, pe care atât cât mi-au îngăduit epoca istorică în care am trăit și "talentul" ce mi-a fost încredințat am căutat să le scot de sub obroc.

Vă mulțumesc și pentru premiul bănesc acordat, care, acum în prag de toamnă, adaug la indemnizația modestă de pensionar un prilej de înlăturare a unor griji zilnice și o dovadă că nu suntem uitați de cei în mijlocul cărora a răsărit cu toată vârsta noastră înaintată.

Vă spun, rugându-vă să nu o socotiți ca o laudă deșartă, că am

contractat cu o editură din Sibiu, tipărirea unui volum de proză, numită "Eu și neamul meu sub vremuri", povești auzite, trăite și uneori gândite. Iar dacă-mi ajutați Cel puternic am început să pregătesc al doilea volum din versurile ținute la sertar. Vă spun acestea ca să vedeți că nu stau cu mâinile în sân, rumegându-mi pensia.

Dând slavă Domnului pentru toate, vă asigur de prețuirea mea pentru tot ce întreprindeți, spre binele, prosperitatea și moralitatea obștei pe care o cărmuiți. Dumnezeu să vă ajute și să vă dea spor în tot ce ați înfăptuit cu smerenie, cu toleranță, cu bunăvoință și cu gând de prosperitate.

Al domniei voastre,
Nicolae Stan PETRUȚIU

Cei care doresc să facă propuneri, sugestii și să vină cu idei noi pentru această publicație, se pot adresa secretariatului Primăriei orașului Săliște, tel. 55.35.12, 55.35.72., fax. 55.33.63., e-mail: primaria@saliste-sibiu.ro. De asemenea și cei care doresc să publice anunțuri de mică publicitate, o pot face în paginile "Vetrei Mărginimii".